14.

Kui midagi aawa amale oled saanud, jülitta selm sorda
peale, ilma et ja nääga kattjud, jüs wanka selm
sorda wastu jala kanaga aasa peale. Paranek ruttu.

15.

Kanga üllest aiamiste juurest, kui ta teiste peale saab,
Tõmmatase aiamispulk ruttu wälja, mis seda kamakse
jätkad, ei jõudma seda kangatt kuigi maha rudida.

16.

Kui inime teepeal jääma, ja teine wastu tuleb, ka
oma jumi tühjalt lügutab, jüs wõtwad ta teise jõugi ässu
ära,

17.

Kui jõugi ässu ära on, jüs pidada murgadaga ehg kemergus
selm juntäitt leiba ära jääma, oma kalituse ajal.
ja andwad kõigi paremad jõugi ässu.

18.

Kui inime ennatt ehmatab, ja amal aigutt tunnb olema,
jüs wõtkase pada ja aetakse palawaks, paapeale panatse jõel,
jõela siisse panatse raud ja teras rüstu, õlbe ja wasg
rahasid, jõrmused, ja joreesid. Nüid panatse aige jäsla rahda
kui ta isi ei jeisa poisib üks teine teda kinni, nüid tuuksp
wesi, jõe walatsse jõela, käik jele kogu peale, üllo kõige natat
üks selmas juure rüde, nii kaua kui aurn pajatt tullob.

19.

Kui leps aigo onja silmi pöörirtab, jüs ööldatse usti
wiga alema. Wõetase selm leppa wooti, nü paiksad kui
naad kasnud on. panatse weerüsta wastapääwa meerdu,
walatase wessi peale, Nüid pestakse aigod lapt pealt pealt.

20.

Kui elajas astleti, jüs pandi je wits kolega järel löödi,
tuua reastase, et elajas oma wanna rahda tagapi ei lõka.

21.

Kui kari kesadil karjamaale aetakse, jättab karja
jaotja widja, kologa ta elajaid ümmutas karjamaale,
et naad karjatse eest roda ei akka kippuma.

E.

Pölsamaa kihelkonnast
Saatnud J. Saks. Saadud 1893 10/V.

(14).

1. Tammisaare talu õnne ja õnnetuse päewad.

Kõige wana mäletsetusega ütles on meil ka Tammisaare
talu õnnetuse päewade selge teatus jäsele jäänud. — Ligi jada
aastat tagasi seisis Tammisaare talu üks peenikese healga peremehe
walitsuse all, keda Näkus hüüti. Sell ajal oli se kohe wäga
juur ja kuulus, tema wägewad kesndrid nes kiwikuuse peale
nagu jõuldikud olewad. Isalgwad temale sell ajal, kui
ruhka aigus meie maal walitses wäga palju maad, mis tema
rikkuse silmi nähes karwotas, ja järänis tähele panemise wäärt
oli neist, üks üle käiga saak, kes heinamaa wahtimise ammetit
pidas. Sagedasti ajas ta wõnad heina tegijad eest ära ja walitses
siis kõige paremad kohad. Peale 30 aasta 6 tuhrugunga läks Näku
oma heina tegima, ega pidanud siis lugu kas heinamaa oma ehk
wõeras oli, nüüd tõja pani kuhja, üks ei julgenud temal warta
panna, sest kõik kartsiwad tema kiusajaid põisa, ega tahtnud
pead tulde pista, waid heitsid Näku, kui oma walitseja alla.
Tema maja seisis üle iluse koha peal kahe metsa wahel, pealelas
ka tema teiste tundritega üles wana pahareti, kes temal käsku
kuulsid XIII käik nagu teender käitis. Kondoli temal heinu
jelleti lahti saada, aga paharet ei löönud mitte teenis tuhsti
lahti. Seepärast wõitis Näku nõuks tuba teise koha peale
ehitada, mis ligi wenti maad wanast kohast eemal seisis ja
Hõäwiswõlets hüüti. Seal lootis ta wanast paharetti lahti
saada. Aga wana paci oli arwatsenu saanud et tema selt
kägeneda taheti, wõtsi omad wiisud ja pani neid taawitanna
lirku, et jalad wõiksi kinni panna ja teistega üles Näkuis-
mõlle minna, aga kawal Näku wõitis kannu, wiskas seda
kõige wiskudega ahju, sis lahkus paharet meilt juure meelo
pahaja ja kurbdusega. Tammisaarest talu rüstadest on tähele
panemise wäärt: Ahi, laut ja wiina tõrs. Ahi oli mõnda
ehitatud et hõrgadega jal leibu ahju wedada, sest muidu
ei olnd keegi jõudnud nii palju leibu ahju tõsta, kui